

STRAAT VAN DE MAAND RIDDERBUURT

Feiten over de Ridderbuurt

- ◆ Ene Pieter Plempers schrijft in 1714 dat de Ridderbuurt zijn naam dankt aan de ridders die er sinds 1295 woonden. Ze zouden door Graaf Floris V tot ridder zijn geslagen. De naam komt echter pas in 1625 in de officiële archieven voor. In 1921 stelde de gemeente Alphen aan den Rijn de naam vast. De weg heeft ook nog een tijdlang Oudshoornse Buurtweg geheten.
- ◆ Aan de bijna twee kilometer lange en voor auto's doodlopende weg wonen nu ruim honderd mensen. De circa 45 huizen staan bijna allemaal aan de noordkant. Er zijn nog maar vijf actieve boeren. In 1964 waren het er nog achttien. Toen woonden er bijna alleen maar boeren en boerendaggers met hun gezinnen. Nu wonen er ook veel mensen van buiten.
- ◆ Aan de zuidkant van de Ridderbuurt ligt sinds de zeventiger jaren een groot volkstuinencomplex: Ridderspoor.
- ◆ De inmiddels niet meer bestaande Stichting Erfgoed de Ridderbuurt organiseerde in 2005 een geslaagde reünie. Adrie den Hertog, Arjan van 't Riet, Anja Slagter, Elly Slagter en Nita van Toor stelden vervolgens een boek samen: 'De Ridderbuurt: van voor- tot achterend'. Het boek is voor 10 euro te koop bij Van Toor, de sigarettenzaak aan de Van Nesstraat. De Ridderbuurt heeft een eigen website: www.deridderbuurt.nl

'Vertrek? Dat wordt huilen'

In de Straat van de Maand kloppen we aan bij nummer 73. Er staat een bord 'Te Koop'. Wie wonen hier en waarom willen ze weg?

„Kom maar binnen”, zegt de gastvrije Annie Hulscher-Slagter (78) tegen de onverwachte gast. Haar tuin is dé blikvanger van de Ridderbuurt: hij staat vol met kabouters. Hoeveel? „Ik weet het echt niet”, zegt Annie. „Het begon ooit met één kabouter. Van lieverlee werden het er meer.” Ook in hun knusse huisje, waar Anna en haar man Jaap (80) wonen sinds hun huwelijksdag, bijna zestig jaar geleden, is een bezienwaardigheid. Kabouters in het raamkozijn, een vitrine vol Chinese snuisterijen, het plafond dat volhangt met versieringen. De wand is 'behangen' met foto's van haar kinderen, 18 kleinkinderen en acht achterkleinkinderen. „Tja, hoe dat straks moet met al die foto's en de kabouters, weet ik niet”, mijmert Annie. „Komt tijd, komt raad.”

Annie Hulscher-Slagter.

Spijt klinkt door in haar stem als ze vertelt dat haar huis te koop staat. „Het lukt niet meer om de grote tuin bij te houden.” Het vertrek zal niet gemakkelijk zijn. „Dat wordt huilen.” Annie wijst op de aantekeningen die ze speciaal maakte voor alphen.cc. „De Ridderbuurt heeft ons geluk en liefde gebracht”, staat er. „De mooiste buurt van Alphen.”

Mooiste weg van Alphen

MARIETA KROFT
MARIETA@ALPHEN.CC

De wekelijkse wedstrijd wie van de Ridderbuurters op maandagochtend als eerste de was buiten aan de lijn had hangen, is er niet meer. Maar de gemoedelijke sfeer is nog als vanouds.

De Ridderbuurt: een lang lint van authentieke boerenhoeves tussen de voormalige daggeldershuizen. Daarachter de uitgestrekte Vierambachtspolder. Hoewel de volkstuinen aan de andere kant, tussen de Ridderbuurt en de Zegerbaan, minder fraai zijn, zeggen veel Ridderbuurters met trots dat ze aan de mooiste weg van Alphen wonen. De sfeer is goed, zo blijkt uit de openhartige gesprekken deze week. „Iedereen zegt elkaar dag, ook de nieuwkomers”, vertelt Elly Slagter. De sfeer is misschien nog wel beter dan pakweg zeventig jaar geleden. Rangen en standen zijn weggefallen. Vroeger was het ondenkbaar dat boeren zouden kaarten met daggelders, laat staan dat kinderen van boerengezinnen verliefd mochten worden op kinderen van daggelders. De Ridderbuurt is voor mij jeugd sentiment. Als ik vroeger fietste van Ter Aar naar het Ashram College in Alphen, kon ik uit twee routes kiezen: door Ridderveld of door de Ridderbuurt. Ik wist het wel.

Armoede bracht ook iets goeds

Met haar negentig jaar is ze de oudste inwoner van de Ridderbuurt: Annie Slagter-Geerligts. Even een praatje met deze vriendelijk glimlachende vrouw.

De geur van verf verraadt dat het huis van Annie wordt verbouwd. „Dat klopt”, zegt ze. „Ik ga beneden slapen. De trap op gaat niet meer.”

Annie is gehecht aan haar buurtje waar ze al sinds haar twaalfde woont. En waar ze voorlopig van plan is te blijven. Haar dochters Anja en Elly wonen er ook. „Dus ik krijg goede zorg.” Annie is negen jaar als ze vanuit Lankhorst bij Staphorst verhuist naar de Zoeterwoudse Weipoort. „Vanwege de armoede”, legt ze uit. „Mijn vader kon hier meer verdienen. Hij werkte er bij een boer.”

Annie Slagter-Geerligts: de oudste.

Foto Hedske Vochteloo

Drie jaar later verhuist het gezin Geerligts naar de Ridderbuurt, waar haar vader bij boer Jan den Hertog ('Jan de Pruijm') gaat werken. „Daar verdiende hij beter.” Het gezin woont in een daggeldershuisje van Jan. Dat de armoede ook veel goeds kan brengen, blijkt wel als Annie Geerligts en Henk Slagter verliefd worden. Ook Henks' ouders waren vanwege de crisis vanuit Zuidwolde naar de Ridderbuurt

verhuisd. Annie is 24 en Henk nog net 17 als ze met toestemming van de koningin in het huwelijksbootje stappen. Henk en Annie krijgen zes kinderen en tien kleinkinderen. Henk verdient de kost bij boer Pau den Hertog. Als de wijk Ridderveld wordt gebouwd stopt Pau met boeren en verliest Henk zijn werk. „Het huis dat we van Pau huurden, konden we voor één gulden kopen.”

Henk van Leeuwen melkt de koeien in het bijzijn van zijn dochters Dit en Alie. Het gezin woonde aan het eind van de Ridderbuurt, op De Bronhoeve. Waarschijnlijk dankte de boerderij zijn naam aan de vele bronnen van kwelwater in dit gebied. Het moerasgas, dat met het kwelwater omhoog kwam, werd gebruikt voor het koken en het stoken.
Foto Stichting Cultureel Erfgoed

Enige geitenmelker van Alphen

Vijf boeren telt de Ridderbuurt nog maar. Eén daarvan is een melkgeitenhouder. Op bezoek bij Willem Kammeraad (55), helemaal achterin, bij het Windepad.

Nieuwsgierig kijken de witte geitenkoppies op als daar een vreemde gast De Ridderhoeve inloopt. Even later lopen de circa zeshonderd dieren ontspannen door het stro of eten van de biks. Het is rustig in de stal. Geen gemekker. Willem neemt de tijd om over zijn bedrijf te vertellen. In 1980 kwamen hij en zijn vrouw Ineke Kammeraad-Duyndam naar de Ridderbuurt om Willems' inmiddels overleden oudooms Kees, Eep en Reinier bij te staan op hun boerderij. De koeien vervulde hij zo'n vijf jaar geleden voor geiten. Best uniek. Willem vertelt dat hij een van de 320 geitenhouders is in Nederland, de enige in Alphen en één van de weinigen in de regio. „De dichtstbijzijnde zitten in Zegveld, Nieuwveen en Waddinxveen.” Pasgeboren lammetjes lopen er nog niet. „Over twee weken verwacht ik de eerste. Niet allemaal lammen ze. Kijk, daar lopen de duurmelkers. Die blijven melk geven, zonder dat ze hoeven te jongen.” De lammerperiode is

Willem Kammeraad tussen de melkgeiten.

Foto Hedske Vochteloo

druk, maar te overzien. „Geiten lammeren zonder hulp en alleen maar als het licht is. Dat scheelt. 's Nachts doen ze niets.” Lang blijven de babygeitjes niet bij hun moeder. De melk van de moeder moet immers naar de fabriek. „Mijn broer fokt de geitjes op en de bokken gaan naar een mesterij.” Willem is niet zonder zorgen. Na de Q-koorts bij collega-geitenhouders, is er nu weer een nieuwe

ziekte onder de pasgeboren dieren in Nederland opgedoken: het Schmallenbergvirus. „Je hebt het één nog niet gehad, of het andere is er weer”, verzucht de Ridderbuurter. „We hopen er maar het beste van.” Eeuwenlang is de naam Kammeraad al aan de Ridderbuurt verbonden. Zoals het er nu naar uitziet, blijft dat nog wel even zo. „Mijn zoon Dennis wil het bedrijf overnemen.”

Ridderbuurt 83.

Foto Hedske Vochteloo

De Cornelishoeve staat op instorten

Eens woonden de broers Eep en Kees Kammeraad samen met hun zus Jannetje op de Cornelishoeve.

Sinds het overlijden van de laatste broer Eep in 1989 staat de boerderij leeg en inmiddels op instorten. De drie zoons van achterneef Willem Kammeraad (zie elders op deze pagina), Mark, Dennis en Laurens, erfden de Cornelishoeve van hun oudooms. „We willen het slopen en er een nieuw huis bouwen”, zegt hun

vader Willem. „Het is de bedoeling dat Dennis er gaat wonen. Maar het plan ligt al jaren bij de gemeente. Het schiet niet op. Deze zomer gaan we er weer eens achteraan.” Hoe oud de hoeve is, is niet helemaal bekend. Op een kaart van 1832 staat de Cornelishoeve al aangegeven. De woning met het land waren toen in eigendom van de Amsterdamse makelaar Johanniss Wesseling. Hij verkocht de boerderij in 1857 aan landbouwer Cornelis Kammeraad. Sindsdien woonden er nazaten.

Huisje naast de Zondagsschool.

'Stuk varken op vliering'

Twee varkens had opa Jan Ederveen. Eén voor de slachter en één voor het gezin.

Kleinzoon Jan (76) van Gerrit en Truus, herinnert zich zijn bezoeken aan opa Jan en oma Hendrika Ederveen-Liefink in de Ridderbuurt nog goed. Herinneringen die hij graag met de lezers van alphen.cc wil delen. Vandaar dat de inwoner van wooncentrum Westerhove met hulp van zijn vrouw Atie (70) een email naar de redactie stuurde. Zo herinnert Jan zich nog de worsten die op de vliering hingen, samen met het spek en de stukken varken. „Daar werden karbonades en speklapjes uit gesneden. Net als balkenbren en zure zult.” Opa Ederveen verdiende de kost als boerendaggelder bij Den Hertog en later bij de dakpannenfabriek van Van Oord. Oma hield de zondagsschool er

Opa en oma Ederveen. Eigen foto's

naast schoon, totdat deze werd gesloopt. Jan kwam graag naar de Ridderbuurt. „We gingen dan vissen, ook bij de Peperbus vlakbij. Met etenstijd sneed oma het brood van bakker Dekker en belegde dat met worst en spek van het geslachte varken. Heerlijk was dat.” De Peperbus? „Dat was een elektriciteitshuisje in de vorm van een Peperbus.” Oma Hendrika overleed in 1953 en haar man twee jaar later. Ze werden respectievelijk 68 en 66 jaar oud.